

Volum III i IV de «Conferències FME»

La Facultat de Matemàtiques i Estadística va trobar adient dedicar el curs 2005–2006 a Carl Friedrich Gauss (1777–1855) i el curs 2006–2007 a Leonhard Euler (1707–1783). Com en els dos cursos precedents (el 2003–2004 fou dedicat a H. Poincaré i el 2004–2005 a A. Einstein), aquestes iniciatives expressaven el desig i la voluntat de la FME de commemorar figures històriques cabdals i de celebrar les repercussions de les seves idees des del seu temps fins a l'actualitat.

Ara, a més dels materials accessibles a través del web, la FME ha publicat sengles reculls en paper de les conferències del curs Gauss i del curs Euler. S'afegeixen així un volum Gauss i un volum Euler als volums Poincaré i Einstein dels cursos anteriors.

En el volum Gauss es recullen catorze conferències, de les quals deu fan referència explícita a alguns aspectes de la vida i obra de Gauss. Aquestes deu conferències, disposades segons l'ordre temporal d'impartició, configuren una primera part del volum. La segona part del volum està constituïda per quatre altres conferències impartides durant el curs Gauss i també disposades seguint l'ordre temporal d'impartició.

El primer article dels deu dedicats a Gauss correspon a la lliçó inaugural del curs Gauss, impartida per Pere Pascual Gainza el 14 de setembre de 2005 «Geometria de superfícies, una aproximació a la figura de Gauss». El segon, corresponent a la conferència del 8 de febrer de 2006, és l'article de M. Santander sobre les contribucions de Gauss a la física. A continuació vénen els articles corresponents a les conferències de la Jornada Gauss, celebrada el 15 de febrer de 2006: articles de Karin Reich «Johann Carl Friedrich Gauss», Pilar Bayer «Les disquisicions aritmètiques de Gauss», Pilar Ibarrola «Gauss y la estadística», Agustí Reventós «Gauss i la geometria» i Joan C. Lario «Gauss i els polígons»; després l'article de'n Josep Pla corresponent a la conferència que va impartir el 15 de març de 2006 sobre el teorema fonamental de l'àlgebra i finalment l'article

de Carles Simó «De la mecànica celeste als sistemes dinàmics: un camí d'anar i tornar» corresponent a la conferència de cloenda del curs Gauss el 17 de maig de 2006.

Dels quatre articles que constitueixen la segona part, els dos primers corresponen a la sessió del 9 de novembre de 2005 —inclosa en les activitats de la Setmana de la Ciència— sobre «relacions creatives entre la física i la geometria», a càrrec de Yuri Kubishin i Ignasi Mundet, i presentada per S. Xambó. A continuació ve l'article de Juan J. Morales «Hamilton y la Teoría de Galois», el qual correspon a la conferència que va impartir el 3 de març de 2006 per commemorar el bicentenari del naixement de William Rowan Hamilton (4 d'agost de 1805 – 2 de setembre 1865). Finalment incloem un article de Vicente Muñoz «La conjetura del rango toral», el qual correspon a la conferència que va impartir l'11 de maig de 2006.

Pel que fa al volum sobre Euler, el primer article correspon a la lliçó inaugural del curs, el 20 de setembre de 2006, a càrrec d'Enric Fossas «Leonhard Euler: quatre lliçons escol·lides». El segueixen els cinc articles corresponents a la Jornada Euler, celebrada el 14 de febrer de 2007: Antonio Duran «Euler y los infinitos–grandes y pequeños», Juan M. R. Parrondo «*Sortis in ludis*: de la paradoja de San Petersburgo a la teoría de la utilidad», Fernando Chamizo «Euler y la teoría de números», Joan Solà-Morales «Les equacions d'Euler dels fluids no viscosos» i Joaquim Bruna «Euler, sèries i funció zeta de Riemann». Continua amb un article de Joachim von Below «¿Se puede oír la forma de una red?», corresponent a la conferència que va impartir el 24 de maig de 2007, i amb l'article de Josep M. Brunat «Euler: idees seminals en combinatòria» corresponent a la conferència de cloenda del curs Euler que es va celebrar el dia 20 de juny de 2007. El volum acaba amb un article de Josep Pla, que no correspon a cap conferència impartida a la FME, sinó a la seva *darrera lliçó* com a professor ordinari de la Facultat de Matemàtiques de la Universitat de Barcelona.

Sebastià Xambó
UPC